

גיטין ה

עניין: לעז על גיטין ראשונים

יד מלאכי כללי הדינים

שנא. לעז חכמים הקודמים

לא חיישינן ליה, אלא בדבר של אישות¹, דאז אם אנו נחמיר בשום ענין, נמצינו מוציאין לעז על דורות הראשונים שעשו שלא כדין, ונמשך מזה ספק ממוזרות גם על הנולדים עכשיו, ונמצא הלעז ההוא בדבר ההוא עכשיו. אבל בשאר איסורים, אפילו אתה מוציא לעז על דורות הראשונים שאכלו דבר איסור, מאי דהוה הוה. שו"ת [רבי] אליהו בן חיים ח"ב סי' (י"א) [י"ב]².

שדי חמד מערכת הלי

בלל (עג) לעז על הראשונים כתב הרב שבט צנימין סי' רי"ח ד' ע"ח ע"ב צטס הרב מהרש"ח בח"ב סי' י"א דדוקא בענייני אישות חיישינן ללעז משום דנמלא בנינו ממוזרים ממה שעשו. שלא כהוגן וריעותא קמן מנייהו אבל בשאר איסורין אפילו אתה מוציא לעז על הראשונים שאכלו דבר איסור מאי דהוה הוה ע"כ וספר כנסת הגדולה יו"ד סי' ס"ד וחקרי לב א"ח סי' ז"ה שזיין בסמוכה לחיים ד' י"ב ע"ב אין אללי ובתשובה שבס' צהי כנסיות שהזכרתי בכלל ע"כ כתב גם כן כדברי הרב מהרש"ח אך מתשובת הריב"ש שהביא בשבט צנימין שם מוכח דלא שאני לן ובכל דבר יש לחוש ללעז על הראשונים וכדכתב הרב פתח הדביר ח"א ד' רי"ג ע"ד וכתב דהרואה בספרן של לדיקים יראה דלא סברי כמהרש"ח ועיין עוד להרב מגן אברהם סי' ל"ב ס"ק מ"ח ובחתם סופר יו"ד סי' רס"ה (ד"ה אך לענין תפילין) ובחוט השני סי' נ"ו לענין טבילת נדה ציוס ולהרב מגן גבורים סי' צ' ד' ה' סוף ע"ג לענין תיקון מצוות ולהרב ירך אברהם בח"א ד' כ"ב ע"ב לענין חלב שחלצו גוי ושיירי טהרה ד' ט"ן ע"ב ושו"ת דברי נחמיה א"ח סי' ג' גם מדברי הרב פרי חדש במנהגי איסור והיתר אות י"ב נראה דאין לחלק ומה שכתב הרב יד מלאכי בכללי הדינים

מגן אברהם סי' לב, מח

לדברי הכל, עכ"ל לצו. ולי נראה שמנהג שלנו מנהג ותיקין הוא וזיין נשנות, שנא להוציא לעז על הראשונים

תרומת הדשן

שאלה רלב הא דקאמר תלמודא פ"ק דגיטין וכ"ת אעביד לחומרא א"כ אתה מוציא לעז על גיטין הראשונים א"כ תקשה היכי נהגו האחרונים כמה חומרות בגיטין שלא נהגו בהן הראשונים וכן עוד היום אנו מחמירין בכמה מילי בגיטין שלא נהגו בהן רבותינו שהיו לפנינו:

תשובה יראה דדברים הללו צריכים

לימוד רב אימתי שייך לומר נמצאת אתה מוציא לעז ואימת לא אמרי הכי דהא ע"כ כללא הוא דילפינן מינה מהדיא דפ"ק דגיטין דהא דייק מיניה התם במרדכי דאין לזיין האותיות של שעטנ"ז ג"ץ בגיטין מטעם דא"כ אתה מוציא לעז והיה נראה לחלק דכל היכא דמילתא דפשיטא הוא להתיר ובא אחד להחמיר ולעשות זהירות יתירתא כה"ג אמרינן לא תעביד דא"כ אתה מוציא לעז אבל היכא דאיכא ספיקא וצדדין שמן הדין ראוי להחמיר מוטב יותר לעשות כדת וכתורה לגמרי וניחוש לגיטין שלפנינו שלא יהא בהן ספק משניחוש ללעז גיטין הראשונים

